

УМОВИ ФОРМУВАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОНОВЛЕННЯ ЗРАЗКА НАСІННЯ, ЯКИЙ ПОДАЮТЬ З ДОКУМЕНТАМИ ЗАЯВКИ НА СОРТ РОСЛИН

Сортові ресурси рослин – найбільш цінний та стратегічно важливий капітал будь-якої країни, так як вони, безпосередньо, пов'язані з вирішенням продовольчої безпеки держави. Досвід передових країн світу переконливо довів, що тривале зберігання зразків насіння, як прямого носію сорту, незалежно від його походження та методу селекції, у сортосховищі є найбільш надійним способом акумулювання різноманіття рослин.

Із 1997 року в Українському інституті експертизи сортів рослин було створено сортосховище та розпочато збір та закладання на довготривале зберігання офіційних зразків насіння загальновідомих сортів ботанічних таксонів, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні. У сортосховищі є секція приймання, фасування, пакування, маркування офіційних зразків насіння та три камери для довготривалого їхнього зберігання із регульованим температурним режимом і вологості повітря, які працюють за програмою “Клімат контроль”. Закладання на тривале зберігання офіційних зразків у сортосховищі здійснюється за умови відповідності насіння стандартним посівним характеристикам із послідуною герметизацією і охолодженням. Для пакування офіційних зразків насіння використовують багатошарові герметичні фольгові алюмінієві пакети ALAPAN. Їхнє пакування здійснюють за допомогою вакуумно-пакувальної машини РР-5,2 “ТЕМПО”. Насіння злакових, зернобобових, круп'яних та олійних видів рослин зберігають у холодильних камерах за температури -10°C , а овочевих, кормових та інших груп рослин – -5°C . Залежно від біологічних особливостей виду офіційні зразки підлягають поетапному поновленню за необхідності.

На сьогодні у сортоосховищі Українського інституту експертизи сортів рослин зберігається понад 7650 офіційних зразків насіння, представлені 232 ботанічними таксонами, які розмножуються насінням та близько 4000 батьківських компонентів до гібридів соняшнику, кукурудзи, ріпаку та цукрових буряків. Найбільша кількість офіційних зразків насіння належить до злакових (2486), овочевих (2450) та олійних видів рослин (1485 шт.). Значно менша кількість офіційних зразків насіння припадає на такі групи рослин: кормові – 447, буряки – 279, зернобобові – 209, круп'яні – 164, квітково-декоративні, лікарські та інші – 130 шт. Серед зернових видів рослин питома частка офіційних зразків – це насіння гібридів кукурудзи, яка складає 1200 та їхніх батьківських компонентів 2500 шт. Із олійних видів рослин у сортоосховищі тривалого зберігання міститься близько 800 офіційних зразків насіння соняшнику і 1200 їхніх батьківських компонентів; ріпаку – 415 сортів і гібридів та 1000 шт. їхніх батьківських компонентів.

Офіційні зразки насіння загальновідомих сортів рослинного різноманіття, які зберігають у сортоосховищі Українського інституту експертизи сортів рослин використовують для проведення кваліфікаційної експертизи сортів-кандидатів (референсні колекції), а також для перевірки збереженості сорту, встановлення автентичності офіційного зразка і стандартної проби для ґрунтового та лабораторного сортового контролю та поновлення офіційного зразка з поганою схожістю насіння. За необхідності із офіційних зразків насіння формують колекції загальновідомих сортів (тест на відмінність) і виділяють сорти з еталонними ознаками (тест на однорідність), що забезпечує якість проведення кваліфікаційної експертизи з визначення критеріїв охороноздатності.

